

Всеукраїнського науково-методичного Інтернет-семінару (21 груд. 2012 р.). – Кривий Ріг : Видавничий відділ КМІ, 2012. С. 29-30.

7. Дементієвська Н. П. Як можна комп'ютерні технології використати для розвитку учнів та вчителів. *Актуальні проблеми психології: Психологічна теорія і технологія навчання* / за ред. С. Д. Максименка, М.Л.Смульсон. К.: Міленіум, 2005. Т. 8, вип. 1. 238с.

8. Лаврентьєва Г. Комп'ютерно-ігровий комплекс у дошкільному закладі. *Дошкільне виховання*. 2013. № 1. С. 10-12.

9. Махоніна О. В. Методичні рекомендації «Використання мультимедійних презентацій як ефективного засобу в навчанні дітей дошкільного віку». URL: http://arzgirrono.narod.ru/new_page_12.htm (дата звернення 18.11.2023).

10. Про рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-rekomendaciyi-dlya-pracivnikiv-zakladiv-doshkilnoyi-osviti-na-period-diyi-voyennogo-stanu-v-ukrayini> (дата звернення: 16.11.2023).

УДК 373.2.091.33

Маткін І. В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г.Короленка
Науковий керівник – доктор філософії, ст.викл. **Дубовик Ю.О.**

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ФОРМ ТА МЕТОДІВ У РОБОТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

***Анотація.** Розглянуто сучасні форми та методи роботи з дітьми дошкільного віку в освітньому процесі. Закцентовано увагу на використанні інтерактивних методів, ігрових технологій, індивідуалізації навчання та використанні технологій для покращення навчального процесу та розвитку дітей. Стаття обговорює переваги цих підходів та їх вплив на всебічний розвиток дітей дошкільного віку.*

***Ключові слова:** діти дошкільного віку, освіта, інтерактивні методи, ігрові технології.*

Постановка проблеми. У сучасному світі, де технологічний прогрес і соціокультурні зміни надзвичайно швидкі, педагогам та батькам дітей дошкільного віку доводиться постійно адаптуватися до нових умов і викликів. Робота з маленькими дітьми є надзвичайно важливою і відповідальною справою, оскільки саме в цьому періоді формуються основні знання, навички та цінності, на яких будується подальший розвиток особистості.

Актуальність питань виховання та навчання дітей дошкільного віку визнається у всіх країнах світу, оскільки вони становлять майбутнє суспільства. Однак інноваційні технології та сучасні форми роботи з дітьми надають педагогам унікальні можливості для покращення якості їхньої освіти та виховання.

Аналіз останніх досліджень. Багато вчених приділяли значну увагу теоретичним аспектам дослідження інновацій та розкриттю основних понять, таких як «інновація», «нововведення» та «інноваційний процес». Вони також вивчали структуру інноваційного процесу та виділяли етапи впровадження інновацій в освітню діяльність. Ці питання досліджували такі науковці, як В. Загвязинський, В. Кремень, М. Кларін, А. Лоренсов, В. Ляудіс, М. Поташник, А. Хуторський, Н. Юсуфбекова та інші. Проблему педагогічних інновацій в освіті також досліджували І. Дичківська, О. Дубасенюк, Л. Козак, К. Крутій, Л. Машкіна, О. Савченко, С. Сисоєва та інші вчені.

Визначення сутності категорії «педагогічна технологія» стало об'єктом психолого-педагогічних досліджень останніх десятиліть, проведених такими авторами, як П. Гусак, А. Нісімчук, О. Падалка, І. Підласий, Г. Селевко, І. Смолюк, А. Факторович, О. Шпак та ін.

Мета статті – висвітлити та проаналізувати сучасні форми та методи роботи з дітьми дошкільного віку в освітньому процесі; розкрити переваги інтерактивних методів, ігрових технологій, індивідуалізації навчання та використання сучасних технологій для покращення якості навчання та розвитку дітей дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу. Сучасний розвиток дошкільної освіти в Україні характеризується активним пошуком нових методів та форм організації педагогічного процесу з метою формування всебічно розвиненої особистості. Цей напрям в освіті передбачає перехід від традиційних підходів до побудови системи, яка базується на загальнолюдських цінностях та принципах гуманізації, особистісно орієнтованого підходу та відданості важливості взаємодії між суб'єктами навчального процесу.

Зокрема, в Базовому компоненті дошкільної освіти в Україні вказано на необхідність «інноваційного характеру освітньої діяльності, використання сучасних виховних і навчальних технологій та створення сприятливих умов для педагогічної творчості та вдосконалення майстерності вихователя» [1].

У Національній доктрині розвитку освіти також наголошено на важливості створення умов для розвитку, самореалізації та самовдосконалення особистості протягом її життя, постійному підвищенні якості освіти, оновленні змісту та форм організації навчально-виховного процесу та впровадженні освітніх інновацій [4].

Тлумачення компонентів терміну «педагогічна технологія», а саме «педагогіка» (походить від грецького *paideagōgikē* - наука про виховання та навчання людини) та «технологія» (походить від грецьких слів *techne* - мистецтво, майстерність і *logos* - слово, вчення) – вчення про майстерність [5, с. 9], надають підстави для інтерпретації

терміну «педагогічна технологія» як «науки про вміння виховувати та навчати людину (дитину)» [5, с. 10].

Використання сучасних форм у роботі з дітьми дошкільного віку має велике значення для їхнього всебічного розвитку та підготовки до подальшого навчання. Сучасна педагогіка активно розвиває нові методи та підходи, спрямовані на підвищення якості дошкільної освіти. Серед основних сучасних методів у роботі з дітьми дошкільного віку науковці виокремлюють наступні:

1. Інтерактивні методи навчання. Використання інтерактивних методів, таких як групові дискусії, проекти, відеоматеріали та веб-ресурси, допомагає дітям активно взаємодіяти з навчальним матеріалом. Це сприяє кращому засвоєнню знань та розвитку критичного мислення.

У роботі з дітьми дошкільного віку ефективно використовуються різноманітні інтерактивні методи навчання, які сприяють активному залученню дітей до навчального процесу та розвитку їхніх навичок і здібностей. Наприклад:

- групова робота: діти можуть працювати у малих групах, виконуючи завдання або проекти разом з однолітками. Це сприяє розвитку комунікативних навичок, співпраці та взаємодії;

- експерименти та досліді: діти можуть вивчати навколишній світ через проведення простих експериментів та дослідів. Наприклад, вони можуть досліджувати властивості води, ріст рослин або властивості магніту;

- використання іграшок та матеріалів: інтерактивні іграшки та навчальні матеріали допомагають дітям вчитися через гру. Наприклад, конструктори, мозаїки та пазли можуть сприяти розвитку логічного мислення та уяви;

- рольові ігри: діти можуть брати участь у рольових іграх, де вони відтворюють ролі різних персонажів. Це допомагає розвивати соціальні навички, уяву та креативність;

- малювання та розфарбовування: діти можуть виразити свої ідеї та почуття через малювання та розфарбовування. Це сприяє розвитку моторики та творчості;

- музика та рух: музика та рухові вправи можуть бути використані для розвитку музичних та фізичних навичок дітей. Вони можуть співати, танцювати та грати на простих музичних інструментах [3, с. 26].

Ці інтерактивні методи навчання допомагають дітям активно вивчати світ, розвивати різні аспекти своєї особистості та готувати їх до подальшого навчання в школі

2. Ігрові технології. Використання різноманітних ігор та ігрових підходів допомагає дітям розвивати соціальні навички, сприяє

формуванню креативності та пробудженню інтересу до навчання. Ігрові технології мають великий потенціал у роботі з дітьми дошкільного віку, оскільки вони сприяють активному і веселому навчанню, до прикладу:

- комп'ютерні ігри: дитині можуть пропонувати освоювати навчальний матеріал через спеціально розроблені комп'ютерні ігри. Наприклад, навчальні програми, які допомагають вивчати букви, цифри, кольори та інші основи;

- мобільні додатки: сучасні смартфони та планшети мають багато додатків для дітей, які пропонують цікаві ігри для розвитку мозку та навчання. Наприклад, додатки для вивчення англійської мови або геометрії;

- іграшки з розширеною реальністю (AR): деякі іграшки можуть бути обладнані технологією AR, яка дозволяє дітям вивчати навколишній світ через інтерактивний досвід. Наприклад, іграшки, які показують віртуальних тварин на екрані смартфона, коли дитина спрямовує на них камеру;

- ігри з використанням руху: ігрові консолі, такі як Xbox Kinect або Nintendo Wii, пропонують ігри, де діти можуть керувати героями за допомогою свого руху. Це сприяє фізичному розвитку та веселому навчанню;

- конструктори та пазли: дитячі конструктори та пазли допомагають розвивати логічне мислення та творчість. Вони можуть бути використані для вивчення геометричних фігур, створення будівель або складання малюнків.

Використання комп'ютерів, планшетів, інтерактивних дошок та навчальних програм допомагає дітям ознайомитися з сучасними технологіями та розвивати комп'ютерну грамотність. Ці ігрові технології створюють можливості для активного навчання та розвитку дітей, роблять процес навчання цікавим та забезпечують веселу форму взаємодії з навчальним матеріалом.

3. Індивідуалізація навчання. Сучасні методики дозволяють вчителям індивідуалізувати підхід до кожної дитини, враховуючи її потреби, темп навчання та індивідуальні особливості. Індивідуалізація навчання - це підхід, який спрямований на врахування індивідуальних потреб та можливостей кожної дитини під час навчання [2, с. 31]. Розглянемо декілька прикладів індивідуалізації навчання для дітей дошкільного віку:

- індивідуальні навчальні плани: педагог може розробити індивідуальний навчальний план для кожної дитини на основі її рівня знань, інтересів та потреб. Наприклад, якщо одна дитина швидше вивчає букви, а інша - цифри, план може бути адаптований відповідно до цих потреб;

- індивідуальні завдання: замість однакових завдань для всіх дітей, педагог може створювати завдання, які відповідають рівню кожної окремої дитини. Наприклад, для однієї дитини завдання може бути складнішими, а для іншої – простішими;

- вільний вибір активностей: дітям може надаватися можливість вибирати активності, які вони хочуть виконувати. Наприклад, одна дитина може вибрати малювання, а інша – конструювання;

- індивідуальні підходи до розвитку: педагог може враховувати рівень розвитку різних навичок у кожної дитини. Наприклад, якщо одна дитина вже добре розуміє кольори, а інша - ні, педагог може адаптувати матеріал для кожної з них;

- самостійні завдання: для дітей, які мають певний рівень незалежності та самостійності, можна створювати завдання, які вони виконують самостійно або у малих групах.

Ці приклади індивідуалізації навчання допомагають кожній дитині розвиватися відповідно до її потреб та рівня підготовки, створюючи комфортні умови для навчання та розвитку.

Дослідження показують, що використання мультимедійних ігор, планшетів, смартфонів, робототехніки та інших сучасних засобів сприяє розвитку різних аспектів дитячої особистості, включаючи когнітивні навички, мовлення, творчість та соціальну взаємодію. Ці технології також допомагають вчителям та батькам залучати дітей до навчання та розвивати їхні здібності.

Однак важливо пам'ятати, що використання сучасних технологій повинно бути ретельно сплановано і контролювано дорослими. Для дошкільників важлива балансуючість між онлайн та офлайн активностями, а також контроль за якістю контенту, що вони споживають.

Однією з найбільш відомих та інноваційних методик навчання дітей дошкільного віку є використання LEGO Education - навчання через гру. Програма «LEGO-конструювання» спрямована на розвиток конструктивних навичок у дітей віком від 3 до 6 років та має на меті розширення їхнього інтелекту, фізичного розвитку, емоційно-ціннісного сприйняття та креативного потенціалу [3, с. 43].

Навчання конструюванню сприяє розширенню словника, збагаченню дитячого мовлення. Виконуючи конструктивні завдання, аналізуючи об'єкти, плануючи та оцінюючи свою діяльність, дитина засвоює нові слова та навички їх правильного вживання.

STEAM навчання, яке поєднує різні дисципліни у вивченні або опрацюванні однієї теми, є іншим інноваційним підходом. Враховуючи те, що сучасним дітям часто складно зацікавитися навчанням, такий метод забезпечує загальний розвиток, стимулює цікавість та мотивує їх

для дослідження нового, проведення експериментів та здобуття нових знань.

Сучасне дошкільне середовище повинно бути сприятливим для всебічного розвитку дітей, включаючи зони для гри, творчості, читання та фізичної активності. Освіта щодо екологічних питань набуває все більшої важливості в сучасному світі. Діти повинні бути освіченими щодо проблем навколишнього середовища та сталими принципами екологічної поведінки. Робота з дітьми дошкільного віку має спрямовуватися на формування моральних цінностей, етичних норм та культури спілкування. Ці технології допомагають робити навчання більш цікавим та ефективним для дітей дошкільного віку, а також сприяють розвитку різних навичок та знань.

Аристотель говорив: «Пізнання починається з подиву». Тобто необхідні несподіванка, новизна, невідповідність колишнім уявленням. Важливо зробити навчання цікавим. При цікавому навчанні загострюються емоційно-розумні процеси, які змушують спостерігати, порівнювати, міркувати, аргументувати, доводити правильність виконаних дій. Причому вихователю необхідно так вибудовувати освітню діяльність у дитячому садку, щоб кожна дитина активно та захоплено займався.

Педагоги-практики зазначають, що пропонуючи дітям завдання, необхідно враховувати, що їх індивідуальні здібності та переваги будуть різними і тому освоєння дітьми математичного змісту має суто індивідуальний характер. Опанування математичними уявленнями буде ефективним і результативним лише тоді, коли діти не бачать, що їх чогось навчають. Їм здається, що вони лише грають. Не помітно собі у процесі ігрових процесів з ігровим матеріалом вважають, складають, віднімають, вирішують логічні завдання [5, с. 12].

Використання сучасних форм у роботі з дітьми дошкільного віку є необхідним елементом педагогічного процесу, який сприяє їхньому гармонійному розвитку та підготовці до подальшого навчання і життя.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Використання сучасних форм у роботі з дітьми дошкільного віку є важливим напрямом в сфері освіти та виховання. Сучасні педагогічні технології, інтерактивні методи та ігрові підходи дозволяють зробити процес навчання цікавим, ефективним та доступним для маленьких дітей.

У майбутньому важливо проводити більше досліджень із вивчення впливу сучасних форм роботи з дітьми дошкільного віку на їхній розвиток. Особливу увагу слід звертати на розробку інноваційних педагогічних підходів та методик, які враховують специфіку дитячого мислення та навчання. Також важливо досліджувати ефективність різних програм та технологій у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами та в різних культурних контекстах.

Загалом, використання сучасних форм у роботі з дітьми дошкільного віку відкриває широкі можливості для підвищення якості їхньої освіти та виховання.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти. Нова редакція та поради для організації освітнього процесу (2021). URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Біленька Г. Підготовка вихователів дітей дошкільного віку: вектор євроінтеграції. Збірник наукових праць. Київський університет ім. Б.Грінченка. № 35 (1). 2021. С. 31-34.
3. Кошель В. М., Юрченко Н. В. Використання інноваційних технологій для самовдосконалення майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти в професійній діяльності: посібник 2-ге видання, доопрацьований та доповнений для студентів спеціальності «Дошкільна освіта» викладачів закладів вищої освіти та вихователів дітей дошкільного віку. Чернігів: ТОВ «Чернігівська картонажнополіграфічна фабрика», 2019 . 150 с.
4. Національна доктрина розвитку освіти. URL: <https://rozvytok-osvity.te.ua/natsional'na-doktryna-rozvytku-osvity/>
5. Нісімчук А. Сучасні педагогічні технології: навч. посібн. /А. Нісімчук, О. Падалка, О. Шпак. К., 2000. С. 9- 15.

УДК 373.2.015.31:111.852:792

Мізин Т. В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
Науковий керівник – к. п. н., доц. **Манжелій Н.М.**

ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ ТЕАТРАЛІЗОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

***Анотація.** У статті розглядається проблема естетичного виховання дітей старшого дошкільничільного віку. Акцентована увага на театралізованій діяльності як одному із засобів естетичного виховання дошкільників. Наголошено на театралізованих, режисерських іграх, які сприяють розвитку творчого потенціалу дітей та формуванню їх естетичного смаку, духовних цінностей.*

***Ключові слова:** естетичне виховання, театралізована діяльність, театральне мистецтво, діти старшого дошкільного віку.*

Постановка проблеми. Естетичне виховання в сучасних умовах ставить за мету виховати гармонійно розвинену особистість з високим національно - культурним потенціалом, розвиненим почуттям прекрасного, усталеними естетичними смаками. Проблема розвитку творчої активності старших дошкільників в процесі естетичного виховання вважається достатньо складною і саме забезпечення основного завдання виховання можливе завдяки використанню засобів